

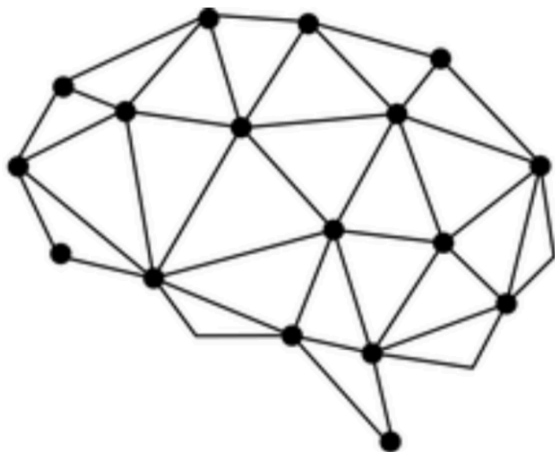
LAB CONNECT.

december 2018

Kennis-illusie en toekomstig onderwijs

Eerder dit jaar verscheen het boek met de titel "21 lessen voor de 21ste eeuw" van Yuval Noah Harari. Omdat 390 pagina's me nu wat te veel leestijd vraagt, las ik alvast op Blinkist de samenvatting in 8 pagina's. Blinkist heeft de samenvattingen van 2500 boeken online staan: in minder dan 15 minuten te lezen of te beluisteren. Blinkist bestaat vanaf 2012 en het kost zo'n 80 euro per jaar voor het hele gezin.

Een van de dingen die Harari bespreekt is het fenomeen kennis-illusie. Daarmee doelt hij op de overschatting van het eigen vermogen tot begrijpen hoe iets werkt. In de rechtspraak is kennisillusie de overschatting van het eigen vermogen om de waarheid te kennen en feiten vast te stellen.

Volgens Harari denken mensen tegenwoordig heel veel te weten maar als individu weten we juist veel minder dan vroeger. Hij verwijst naar het stenen tijdperk waarin jagers-verzamelaars wisten hoe te jagen en dierenhuiden te gebruiken als kleding, mensen wisten vuur te maken en hoe te ontsnappen aan

SOLtalk

MEDISCHE WETENSCHAP

leeuwen. De moderne mens is in al zijn behoeften juist afhankelijk van de expertise van heel veel andere mensen; in die zin weten we als individu steeds minder van de ons omringende wereld. Vrijwel niemand kan uitleggen hoe de muis van zijn computer werkt. Een student kan aan een technische universiteit afstuderen zonder te weten wat een carburateur in een auto doet.

"Zo kan iemand die zo goed als niets weet over meteorologie of biologie toch maatregelen voorstellen op het gebied van klimaatveranderingen en genetisch gemodificeerde gewassen. ... We denken heel veel te weten terwijl we op individueel niveau heel weinig weten, omdat we de kennis van anderen behandelen alsof die van ons is," aldus Harari.

Het is onmogelijk geworden om door het leven te gaan en alles zelf te willen doorgronden. Onze afhankelijkheid van groepsdenken is ook niet per se slecht. Ons vertrouwen in de kennis van anderen heeft evolutionair gezien zelfs heel goed uitgediend voor de homo sapiens. Het gevaar van kennis-illusie zit in het groepsdenken. Groepsdenken valt niet tegen te gaan door betere informatie, door de wetenschap, door kloppende feiten of door verklaringen van experts. Zie de Brexit als voorbeeld, een keuze van de meerderheid van de Britten.

Onder het hoofdstuk VEERKRACHT schrijft Harari dat het onderwijssysteem radicaal

anders zal moeten voor de kinderen die nu geboren worden en die niet weten hoe 2050 eruit gaat zien, laat staan hoe hun wereld eruitziet in 2100.

Duizend jaar geleden was dat wel het geval zegt Harari voor de borelingen van 1018 die 32 jaar oud werden en die de volgende eeuw haalden.

Het probleem is niet meer schaarste aan informatie; het probleem zit in de bestaande dagelijkse misinformatie (nepnieuws) én in informatie 'overload'.

In dit verband laat 'overload' zich vertalen door overlading en door overlast.

Kinderen van deze eeuw moeten leren "how to make sense" van het bombardement aan informatie waaraan ze dagelijks blootstaan.

Ze moeten leren onderscheid te maken tussen wat belangrijk is en wat niet.

Nagenoeg alle informatie is enkele pc-klikken van je vandaan, maar de waarheid is steeds moeilijker te vinden. Tot zover Harari.

Blinkist helpt een heel klein beetje met het onderwijs van de toekomst. Het zijn de recensies van een boek of schrijver die tevoren aangeven of iets lezenswaardig is. Waar Harari op doelt is educatie in plaats van onderwijs ten dienste van kennisoverdracht.

Educatie (Latijn: *educere*, weggeleiden uit onwetendheid, opvoeden) is een overkoepelende term die zowel vorming, onderwijs als opvoeding omvat. Als dat ruim voldoende het geval kan blijven, dan blijft ook in deze eeuw de mens zelf de maat der dingen.

Bronnen:

21 lessen voor de 21ste eeuw, Yuval Noah Harari, 2018

The Knowledge Illusion. Steven Sloman en Philip Fernbach,

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Educatie>